

Quarantaine en de impact van een drama

En plotseling was er corona. En plotseling staat ons vanzelfsprekende wereldje op zijn kop. Tal van experts wijzen erop dat een dergelijke virusepidemie zich al diverse malen heeft voorgedaan en de komst van een virus met de impact van corona ook min of meer voorspeld is. Gewone mensen kopen daar niet veel voor: het overkomt ons. En wij moeten ons aanpassen aan een drama dat voor de meesten als onbekend terrein voelt. Nabestaanden hebben zoiets in persoonlijke levens eerder meegemaakt en daarom kan deze coronaperiode als dubbel rauw en dubbele rouw voelen. Gemis en afstand voelen nu misschien twee keer zo hard.

De Drentse singer-songwriter Daniel Lohues bracht kort voor de crisis in februari 2020 een nieuwe CD 'Sowieso' uit met het nummer 'Wat doen we nou?' Het had voor ons in coronacrisis geschreven kunnen zijn:

*Keersen uut
Alles stille
Nooit dacht dat we hier zo kwamen te staan
't Leben nemp soms malle bochten
Nooit dacht dat 't zo zul gaan*

*Wat moeten we nou
Wat moeten we nou
Ik weet eben niet hoe het nou moet zo gauw
Wat doen we nou
Wat doen we nou
Ik kom nou op dit moment
echt niet veul verder as
Wat moeten we nou*

*Der is gien keus
Dit gebeurt ons
Alles anders zo opiens veurgoed
Smaak van de zonne, geluud van de maone
Licht en donker, water en bloed*

In het lied geeft hij feilloos woorden aan de verlamming en de overval die een ingrijpend gebeuren op ons heeft. Niemand die van tevoren bedenkt dat zoiets ons overkomt, laat staan hoe het voelt als het ons overkomen is en wat het met ons doet. Radeloosheid en verdoofdheid maakt zich van ons meester. We hielden hier geen rekening mee. We waren hier niet op voorbereid. En ja, natuurlijk handelen we, als in de overlevingsmodus, en uit grote solidariteit. Wat moeten we anders? Er is geen keus. We moeten verder, maar hoe?

De coronacrisis doet, net als andere crises, een uiterste beroep op onze onderlinge verbondenheid en solidariteit. Dat beroep is allereerst nodig om afscheid te nemen van de duizenden die stierven aan het virus en hen te gedenken als mensen die het leven lieten.

Daarnaast is dat beroep nodig om samen deze crisis het hoofd te bieden. Tal van mooie en goede initiatieven worden ontplooid in deze eerste fase van de crisis. Naarmate de crisis langer duurt komen andere vragen op over hoe we (samen) verder gaan. Willen (en kunnen) we terug naar het oude of proberen we zo goed en kwaad als dat gaat onszelf, elkaar en onze samenleving opnieuw op te pakken en bij elkaar te rapen?

Op het moment dat we midden in een crisis zitten zijn die vragen over hoe verder misschien veel te groot. We zullen ze op enig moment wel moeten stellen. Wat ik zie gebeuren is dat mensen op dit moment verwikkeld raken in het 'grote gelijk' van de aanpak van de crisis. Daarbij worden oorlogstaal en samenzweringstheorieën niet geschuwd. Ik denk dat die ons uiteen drijven en oneindig ver brengen van de opgave waar we voor staan, namelijk de crisis te boven komen. We zullen samen, struikelend maar moedig, moeten bouwen aan de toekomst. Er is een voor en er is een na. De wereld is niet meer dezelfde. Daarin kunnen we leren van ervaringen van mensen die een ingrijpend gebeuren hebben meegemaakt: van onze eigen ervaringen. Wat werkt wel en wat werkt niet?

Sinds het uitbreken van de coronacrisis weten we allemaal wat het betekent als je vrijheid wordt ingeperkt. Ook daarin betalen we een prijs en leren we opnieuw de vrijheid te waarderen. Als de coronacrisis mij daarover iets heeft geleerd dan is het dat vrijheid een groot goed is. En het brengt me opnieuw bij het inzicht dat vrijheid altijd in relatie staat tot de ander, dat vrijheid altijd ook verantwoordelijkheden met zich meebrengt. Ik leer vrijheid in deze tijd opnieuw ontdekken als een relationeel begrip: in vrijheid verhouden wij mensen ons altijd tot elkaar. Daarbij heeft het vrij zijn van, het kunnen doen wat je wilt, net zo goed waarde als het vrij zijn tot. Dat laatste maakt vrijheid, wie we ook zijn, tot een opdracht om betrokken te zijn op de ander. Als we ons dat beseffen komen quarantaine en vrijheidsbeperking in een geheel ander licht te staan.

In verbondenheid.

Gert Jan Slump